

שם המרצה: ד"ר בסיס ליאת

שם הקורס: מבחני מיון

קוד קורס: 60-917-01

סוג הקורס: בחירה

שנת לימודים: תשע"ה סמסטר: שנתי היקף שעות: 2 ש"ס.

א. מטרת הקורס:

ב. תיאור הקורס:

רקע

ארגונים מגייסים עובדים חדשים ובוחרים אותם באמצעות תהליכי ברירה ומיון שונים. מטרת הקורס הנה להבין כיצד לסייע לארגון בבחירת עובדים בצורה תקפה, יעילה והוגנת. הקורס משלב ידע תיאורטי מהספרות המקצועית בעולם לצד דוגמאות ותרגילים משדה המיון בישראל.

בתוך הקורס:

נכיר סוגים שונים של מבחנים וכלי הערכה כמו מבחני אישיות, מבחנים קוגניטיביים, ראיון, נתונים ביוגרפיים, ומבחני מצב.

נלמד מתי וכיצד להשתמש במבחני המיון המקובלים בפסיכולוגיה תעסוקתית בארץ ובעולם. נדון בסוגיות ותהליכים רלבנטיים כמו ניתוח עיסוק, הבדלים בין תרבויות במבחנים, ניהול רושם, הדרכת מעריכים, מחקרי תוקף, שימוש בנתוני הערכה לצרכי קידום ועוד.

ג. דרישות קדם: אין

ד. חובות / דרישות / מטלות:

סמסטר א'

הצגה וניהול דיון בכיתה של מערכת מיון של ארגון מסוים (אמיתי, אפשר באופן חסוי) ולצידה לפחות שלוש ביקורות והצעות מנומקות ומבוססות לשיפור במערכת המיון.

סמסטר ב'

הגשה והצגה של עבודה (מסמך + מצגת) הכוללת הטמעת שיפור שהוצע עבור הארגון שהוצג בסמסטר א'. תיאור הפיתוח, ביצוע פיילוט והערכת אפקטיביות השינוי.

ה. מרכיבי הציון הסופי :

הציון המסכם יורכב משקלול של 3 מרכיבים:

- 40% ציון עבודה סמסטר א'
- 40% ציון עבודה סמסטר ב'
- 20% תלמידאות (נוכחות פיזית והשתתפות פעילה בשיעורים).

ו. רשימת קריאה:**סמסטר א'****מספר שבוע ונושאי קריאה**

1 מבוא: עקרונות במיון, כלי המיון וקריטריונים לאיכות המדידה ותהליך מיון שלם

Schmidt, F. L. & Hunter, J. E. (1998). The validity and utility of selection methods in personnel psychology: Practical and theoretical implications of 85 years of research findings. *Psychological Bulletin*, 124, 262-274

2 ניתוח עיסוק

Cook, M. (1988). (1993). *Personnel Selection and Productivity*. Wiley New York. Chap 2

או

Peterson, N.G., Jeanneret, P.R. (2007). Job analysis: overview and description of deductive methods. Whetzel, D.L. (Ed); Wheaton, George R. (Ed), (2007). *Applied measurement: Industrial psychology in human resources management*, (pp. 13-56). New York, NY: Taylor & Francis Group/Lawrence Erlbaum Associates

3 קורות חיים ושאלונים ביוגרפיים

Cole, M.S., Field, H.S., Giles, W.F. (2003). What Can We Uncover about Applicants Based on Their Resumes? A Field Study, *Applied HRM Research*, 8(2),51-62
Oswald, F.L., Schmitt, N., Kim, B.H., Ramsay, L.J., & Gillespie, M.A. (2004). Developing a biodata measure and situational judgment inventory as predictors of college student performance. *Journal of applied psychology*, 89 (2) 187-207

4 מבחני אישיות

Trull, T. J., Ueda, J. D., Costa, P. T., & McCrae, R.R. (1995). Comparison of the MMPI-2 Personality Psychopathology Five (PSY-5), the NEO-PI, and NEO-PI—R. *Psychological Assessment*, 7(4), 508-516

Ben-Shakhar, G., Bar-Hilel, M., Bilu, Y, Ben-Abba, E., & Flug, A. (1986). Can Graphology Predict Occupational Success? Two Empirical Studies and Some Methodological Ruminations. *Journal of Applied Psychology*, 71(4), 645-653

5 איך זה נראה בשטח פאנל – מנהלי גיוס**6 מבחני יושרה ומבחני דילמות SJT**

Berry, C. M., Sackett, P. R., & Wiemann, S. (2007). A review of recent development in integrity test research. *Personnel Psychology*, 60, 271-301

Lievens, F., Peeters, H., & Schollaert, E. (2008). Situational judgment tests: A review of recent research. *Personnel Review*, 37(4), 426-441

7 ראיונות ומידע מממליצים

Harel, G.H., Arditi-Vogel, A., & Janz, T. (2003). Comparing the validity and utility of behavior description interview versus assessment center ratings, *Journal of Managerial Psychology*, 18(2), 104 – 94

וגם

Taylor, P.J., Pajo, K., Cheung, W., & Strinfield, P. (2004). Dimensionality and validity of a structured telephone reference check procedure. *Personnel Psychology*, 57(3), 745-772

8 מבחני מצב (דינמיקה קבוצתית) כולל התנסות באבחון באמצעות מחוונים

Thornton, G.C.III, & Mueller-Hanson, R.A. (2004). *Developing organizational simulations: A guide for practitioners and students*. Mahwah, NJ: Erlbaum. pp. 115-129

Hermelin, E., Lievens, F., & Robertson, I.T. (2007). The Validity of Assessment Centres for the Prediction of Supervisory Performance Ratings: A meta-analysis, *International Journal of Selection and Assessment*, 15 (4), 405-411

9 מבחני כישורים שכליים פיתוח מבחנים וניתוח פריטים – שיעור יישומי

Anastasi, A. (1989) *Psychological Testing*. New York: Mcmillan. Ch 12

10-13 הצגת אבחון תהליכי מיון

לימוד התיאוריה מתוך השדה שימוש בניתוח תהליכי – המיון כחקרי מקרה לתורת המיון.

סמסטר ב'

1 הטיות בהערכה

Segrest Purkiss, S. L., Perrewé, P. L., Gillespie, T. L., Mayes, B. T., & Ferris, G. R. (2006). Implicit sources of bias in employment interview judgments and decisions. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 101, 152–167

2 סוגיות במיון רב תרבותי

Kravitz, D.A. (2008). The diversity-validity dilemma: Beyond selection. *Personnel Psychology*, 61, 173-193

3 סוגיות אתיות במיון תוקף נראה ועמדות כלפי מבחני מיון

Anastasi, A. (1989) *Psychological Testing*. New York: Mcmillan. Ch 3

Anderson, N., & Witvliet, C. (2008). Fairness reactions to personnel selection methods: An international comparison between the Netherlands, the United States,

France, Spain, Portugal, and Singapore. *International Journal of Selection and Assessment*, 16(1), 1-13

4 הערכת עובדים לצרכי קידום והערכת עמיתים

Schwartzwald, J., Koslowsky, M., & Mager-Bibi, T. (1999). Peers ratings versus peer nominations during training as predictors of actual performance criteria. *Journal of applied behavioral science*, 35, 360-372

5 מחקרי תוקף

Society for Industrial and Organizational Psychology, INC. (2003). *Principles of validation and use of personnel selection* (4th ed), from :<http://www.siop.org>

6 ניהול רושם

Ellis, A.P.J., West, B.J., Ryan, A. M., & Seshon, R. P. (2002). The Use of Impression Management Tactics in Structured Interviews: A Function of Question Type? *Journal of Applied Psychology*, 87(6), 1200-1208

7 שימוש במערכות ברירה ומיון בצה"ל – הרצאת אורח

8 מודלים של קבלת החלטות במיון

Kleinmuntz, B. (1990). Why we still use our heads instead of formulas: Toward an integrative approach. *Psychological Bulletin*, 107, 296-310

9 תהליכי קבלת החלטות בשדה
איך מקבלים החלטות בשטח!?

10-12 תרגילי סיכום

מה צופן העתיד?